

УБААСТАБЫЛДААХ ЧУРАПЧЫ УЛУУҢУН УРБААННЫЫТТАРА!

Элчигийн урбааньчгары Саха Республикатын предпринимателлэрин күнүнэн эбэрдэлиибит!
Саха Республикатыгар предпринимательстваны сайыннарыы табыгастаах усулусбууяларын
үөскэтэр, бизнеһинэн урдук таһаарылаахтык дьарыктанар, предпринимательскэй үлэ суолтатын
үрдэтэр, предпринимателлэр ааттарын-суолларын уопсай билиигэ таһаарар сыалтан Саха
Республикатын бастагы президенэ М.Е. Николаев 2001 сыл ахсынньы 13 күнүнээри 1626 №-дээх
ыйаагар сеп түбүгүннэээн Саха Республикатын Предпринимателлэрин күнэ бэлгитэнэр буолбута.

Кыра, орто урбаан бары көрүңүз тыя хаамайыстыбатыгар эрз буолбакка, олох хаамыытыгар, сайдыытыгар сөп түбэтиннэрэн, промышленность уонна тыа сирэ биир бигэ ситиминэх буолаагыларын хаачылар инниттэн, санаттан сана хаачыскалары олоххо киллэрэр; тыа ыалын олохун тупсарар сыаллаах-соруутаах үлэни ыытабыт. Чурапчы улууһа ытыгар үгүс дьаалларыгар Эһиги олохтоох урбаанньыттар киллэрээ кылааккыт, тугунан да кэмнэммитин үрдүктүк сыаналыыбыт.

Барыгытыр биз туругу байылыат олобу, санаттан сана ситиһингэри, санаабыккыт барыта сатан-нын, тус олоххутугар дьиз кэргэннигигэр сырддык халлааны, эйэни, дьолу!

Энгийн сыралаах үгүе үлэгүит сүлгүиилээх үонна таһаарылаах буоллун!

«Чурагчы улууһа (оройуона)» МТ дьаһалтата.

Санаа ситимэ

ПУТИНЫ КИМ ӨЙҮӨЙ?

Билигин Арбаагыт дөйдулар Арассыйанын араас халчхагарынан саба багыты сатыыр композитор, дөйду сайдыгытын күүнүнэн Уһук Илин буолла. Уустук, ол эми кылыһыа.

Илин дүкен хайаһы

Улук Илгити макроекттөн Арасыыйа сайдылыгыгар улахан орунду ооньбузун туфунан оосо эрдэ көпсөтүннөр баалара. Саха сиригэр бастаан «Калгалассы» урутаан сайдыр социальнай-экономическай территориялар (ГОСЭР) тэриилбитэ, Владимир Путин өрөспүбүдүкү тэтимтээк сайдыыстаах барылын ойнобуга, ууну бөлөк-тоок «Стратегия – 2030» эмчэ бийирээминитэ.

Ийинги эконо­мичес­кай форум арыылыылар дойду баһылыа Владимир Пути­н – регион дойду сайдыытыа суопатын тоһоһообутаа: Улук Ийинги региону билин дойдубут куугэзэх, сайдыылаах, бастаах күөтүз сымда социальнай-экономическай сайдыытын кыһынэн ситэрэ оһуе улахан сыһы-сорту турордубут. Эгэн аһарылаах курдук, бу бүтүүтү иһини аһаһай улахан суоптаах соруктарбыттан биригэстэрэ».

Сайдуллин утарылылар

Ушук Ийин сайылыга кууе-уок кийинин буслара Госдума депутаттарыттан эмне тузулушкыс. Владимир Путин этен турар: «Парламент» сапа састаба бастыш умарыттан бу сын тумуктештер дылы Ушук Ийинте уотулан хааччылай тарылыштарын нампатар туфунан сокуан барылын керуе диэн эрэнбей. Кылаш юм ийинер бу ситуация кылжордулуохтээн.

Саха сирин эмгэ утарыһыылар күүтэлтөр. Кыһаас кэм иһигэр аһахтооктор аһахторун таһыма өссө үрдүкхтэк.

Путін іна ким кумелюхуеі?

Бу сыалы-соругу ситиһэргэ бырабылталыстыба билиһиннэлэре уонна федеральный бистыеттан киирэр харчы ситиэ суохтар. Госдума депутаттара сокуону таһаарар тэрүтүтэрин ыгытатын ыар-ахырын паада.

Ханшук партиа менш ситимой? Балаһан ийылар

былбардыр бислестенгэ галочка турурусх инниэ ханьыс партолар билиги инниэ сакхат туһугар хайдах үтүлүктэрин ырыналыһа көрүн.

Былнаарылы бэйэбитигиттэн тутуруктаах

Дээдэм Улук Ийингэ, сэлбигэр Саха сиригэр, бигэчиг олоху уолна саппа куус киирин туруулаһай? Президенти дыһалатин эрө ойүүхкү наала. Аһаргаас биһиги, былбардааччылар эрө, политическай иирсөө тардааччыларга уолна кэтэхтэн көпсөтүөрү быһааччыларга мэйи түрүөр кыһааһый.

Парламент санг састагдсн дайруа бэрэгрн охцуур
уонна сайшн санг сайхуарн сайр куустэх уонна
таһаарыллах куһунэн булуохтаах. Биргэ булуу-
бидиэн куустуу. Куустээн таллаха!

From AMERICAN IPOB.

АНДРЕЙ БОРИСОВ:
ВНУТРЕННЕ Я НЕ СОГЛАСЕН С РЕШЕНИЕМ СУДА

Государственный советник республики Андрей Борисов вернулся в Якутию из Москвы, где накануне в Верховном суде России рассматривался вопрос о его допуске к участию в выборах депутатов Госдумы.

Напомним, что ВС РФ отменил решение, согласно которому Андрей Борисов был восстановлен в качестве кандидата по одномандатному округу.

В аэропорту Якутска Борисова с плакатами и лозунгами встречали неравнодушные горожане. «Столько людей пришло сегодня сюда, это свидетельствует о том, что меня искренне поддерживали более 70 тысяч якутян. Не надо раскалывать общество по национальным, политическим или же частным мотивам. Необходимо, чтобы мы чувствовали себя единой силой, чтобы у нас были стабильность, мир и согласие. К предстоящим выборам нужно прийти консолидированными, собранными и честными. Должны победить лучшие кандидаты и самая сильная партия», — сказал госсоветник.

«Решение суда можно считать окончательным, но внутренне я не согласен с ним, поскольку в ходе заседания уже чувствовалась некоторая «решенность» вопроса. Показалось, что этот момент был подготовленным. Как законопослушный гражданин я должен следовать решению суда, но меня обуревают противоречивые чувства. Считаю, что наша республика должна выйти победителем в этой ситуации». — подчеркнул Борисов.

ANSR

Улсууса – бүгдүнийгээ

Бэлхэн айм 12 күнүгэр
Дьокуускай куорат ирбэт тону үөрэтэр
институт Россия наукаһын акадeмиятын
Хотугу ордeннестын сoбигуевсeйэ, наука
кандидата А.Н. Фелоргов, биологическай
мохолуору үөрэтэр институт үлэһиттэрэ
уонна адьыах ахсааннаах норуоттары
үөрэтэр гуманитарнай чинчийэр
институт – уонскай үс институт
хөлбөһөшөр, Япония араас научнай
канинституттэри кылат бигэ учуонайы
калары Чурапчы улууһунгар, Чуошан
Хотугу институттэр кэллэр.

“Сүүрэг үйлдвэр айлалца улархайлыгта дэон олоогор-данааар, экономикада, кутуураа хайдах дыйрын кутгон керүү. Чуралчы улуухтар мөнхэйгь сьрььлгара бусар. Бу мьнлшар үгэ түмүгэ тутанна олобууна олоуба, айлалхик үөрөтөгө турар. Навчай үйлдвэрэ үгэ үгэстайаара сальмьба; бийлхьтгэн сьдэлхэн илэн энэрэ ирбөг төгө хайдах айданарын-сольогорой дэон бонгшуроока үгэ мьнлгэнэрэбт; Уолхайлган үс илэн түгэ хайбономмүг түмүгэтэх бусилуи

ЯПОНИЯ УЧУОНАЙДАРА ЧУРАПЧЫГА КЭЛЛИЛЭР

дисциплина үстэлтэ сальбыл”, – дигэн наука
капитала А.Н. Федоров юлсийр. Ыраахтан
ийэр делегацияны Дюкуускай куораттан

арыаллаан, Хайкасыг ийиймэгтүгэн А.П. Дорофеев ишлэ кэптэ. Киинитэр ара Чомгосонгар унаайбаларыгар саха боруута

сүбүлөрүн, Вьетнамган калыт сибининин
Саха сирия климатыр хайдах нигиит
түрүрүн көрүлөр.

Кинизер кэнсаворитэн иһиттээс шобальнай итйийи Саха сиригэр кэллилэр, ордул Чуралчы улууһа киһи харахтар ыраабылар гына реакцияны ылыммытын көрөннөр үөрэтэргэ санааммыттар. Япониятан кэлбит учуонайлар бьыастарыгар дэлгитэр таалааннаах дьон бээр бусулап биорититэр уон кэски сүүрэр марафонска, Хироки Такакуро дьон савалыаннууччыны үлүһэйдик сангарар профессор.

Кийн: "Бийнхн Япония учуунайвар аймга уарийнхын кэзэн кэрд, үүрэгт кэлибт: байм ирбигэн этнографич, Саха сиринэр 20 сэл алгара отүгэр кэл сийнх-бигтаахын. Чуралчга мангайга сыйнхым бигдэр" — дүгэ, сийнхын кэлибт.

Онон бийиги ууусуугун тас дейдэ
учуонайгара илгэригизирзон үрөтө кээл-
лээ.

СЕМЕН ЖЕНУРИНСКИЙ

Мин азам хаһан даһаны кили-
би бырахнат этэ. Бэл дигэр кили-
эн ханыг тоороххойун харыстаат
дигэн такайара. Ити сэри
кэмигэди атчык оёо сааһа сүрөбүр
оспот баас буолан дүрүнүк
инимигээн этэ. Азабыг барахсан
олуун устата биһиги, оёолору,
хаһан даһаны атчыктыыр мууун
билбэтхүр ханык дигэн кылаа

тийвэрийн булан-талан, нус-хас
олоху тэрийн улаатынгарьта.

Дойдубут харага уулаах үгүс күрүс,
уустук күпү-дьыны көрүсө. Ол эрээри
бифиги итени барылын сатаан
уйдубут. Билр килин курулук сомогу
булган кайдыбыт.

Хас бирилийн киши сарсанарда
харахын арийаат сага күтэн гуох эр
үчүгэйи коһүгэр, эрэйэр. Кыһалта
кыайтарыа, ситиһин, үөрүү тосхойуо
дигэн эрээр. Алыннык уонна хайдах
буолуосай, киши айыллыһынны өрүү
үчүгэйгэ тардыһар буоллаба. Ити
курдук күн айы үүбө эрэһини
сигээрэн Орто дойдута олохпутун
торуттэн истэһинтэ.

Олохго сорогдор сагдан халуу буулбай.
Клалтлбай, клалтлгэрбег эмнэ баар. Итн
... олохго аргаас буулгар.

Кийи аймак- билэ джонун,
оволорун сүрөжүр чутас туна сытылар.

ЮБУ УЛАРЫТА
кишилэр тустарыгар долгуйар,
кыһаллар. Дьоммутун таһынан дойдум
туһа, кини сайдар кэскилэ диэн үтүспүт
дээр улар куннээкпите.

Бийнги бары торообут дойдубут
күүэтээх, улууснут сайдыылаах,
кыахтаах буолуобун баҕарабын.
Көсүтүк тыргылар үчүтэй суол-иис
түпсөдүй көстүүтээх саҥа дьыа-уол
ыраас уулуусалар. Маҕаһьынты
удамыр сыналлах амтаннаах, сибирь
дэгэнэй ас-уол. Хас биирдийи кини
оҕолорун иитэр үлүгэр, сылаас, сыр
дык тыһытээх.

Бу малы эгэн эрдэжгэрэ үгүө дойду,
кыахпах дойду, күүсгээх дойду дээн.
Биһиги күүсүтү — биһиги санаабылыгар,
дуулуурбугутар сытар. Бэйэбит баҕарар
олохпутун бэйэбит тэрийэбит. Бу
биһиги олохпут. Күн сиринэр биһиги
бөрүлүр олохпут. Ким эр аһын дьон
хосун туһааран — кыргыт эгэн кыһыкхыра.

дээр сагаарай. Төрөөгүй дээрхүүд байхгүй
олохтун-данахпын байхгүй
толхуйбутунан, илинбилтэн, сүрэн
бэлтхэн хамсаагүй, улааргүй

Бэйрбиг эрэ. Онон хас биридийг санаата – комүсэ гэнээк күшү. Үүнэр күммүт хас биридий киһи быһаарыһыттан сипмээк.

Онор дойдубут сарсынтынын
биргэ салыйагын! Бүгүл Сарсын,
Балаганыйыш 18-с күгүзүр Российский
Федерация Государственный Думынын
бывбарлар.

Олег ТАРАСОВ,
«Бкутскэнерго» ПАО генераль-
ный директор, поручителю депутата,
РФ Государственной Думы
депутаты пар кан делал.

Публикуется на безвозмездной основе. Поматная
плати предоставляется зарегистрированному кандидату
одномандатному избирательному округу "Республика
Саха (Якутия) Якутский одномандатный избирательный
округ №28" Тарасову Олегу Владимировичу.

Выборы - 2016

Список стационарных телефонов в
участковых избирательных
комиссиях Чурапчинского улуса на
14.09.2016

1. Алагарская УИК № 657, тел. 28-374, 28-347, администрация наслега.
2. Арылахская УИК № 658, тел. 23-789, Центр досуга.
3. Бахсытская УИК № 659, тел. 28-571, администрация наслега.
4. Болтогинская УИК № 660, тел. 25-529, администрация наслега.
5. Кындадская УИК № 661, таксофон, школа-сад.
6. Болугурская УИК № 662, тел. 29-341, СДК.
7. Кытанахская УИК № 663, тел. 23-634, детский сад.
8. Мулудайская УИК № 664, тел. 27-689, школа.
9. Ожулунская УИК № 665, тел. 24-390, лицей.
10. Юрех-Кюеринская УИК № 666, таксофон, школа-сад.
11. Соловьевская УИК № 667, тел. 29-422, администрация наслега.
12. Хахыйлахская УИК № 668, таксофон, школа-сад.
13. Усун-Кюельская УИК № 669, тел. 23-333, школа.
14. Улахан-Кюельская УИК № 670, таксофон, школа.
15. Теинская УИК № 671, таксофон, школа-сад.
16. Бэринская УИК № 672, таксофон, школа-сад.
17. Телейская УИК № 673, тел. 27-339, администрация наслега.
18. Хатылынская УИК № 674, тел. 25-339, администрация наслега.
19. Юрионт-Кюельская УИК № 675, тел. 26-566, администрация наслега.
20. Оргинская УИК № 676, таксофон.
21. Хаяхсытская УИК № 677, тел. 26-643, школа.
22. Хоттогинская УИК № 678, тел. 20-020, 26-343, спортзал.
23. Мельдзехсинская УИК № 679, таксофон, школа-сад.
24. Чакырская УИК № 680, тел. 26-751, почта.
25. Центральная УИК № 681, тел. 41-482 «Айыллаан».
26. Когалинская УИК № 692, тел. 41-452, гимназия.
27. Марыкчанская УИК № 683, тел. 41-228, ЧСШ им. С.А.Новгородова.
28. Чаранская УИК № 684, тел. 41-547, «Дом олохо».
29. Новгородовская УИК № 685, тел. 42-51, ЧГИФКИС.

НЭЙЛИЭКТЭР БАРЫ БЫЛААННАРЫН ТОЛОРДУЛАР

Насел.	План-задание заготовки сена на 2016 год, тонн	Прогноз заготовки сена, тони	График заготов ки, ти	Данные на 12.09.2016		% от плана	% от графика	Факт заготовки	
				Скошено, га	Факт заготовки кормов, тонн			сено	сенаж
								тонн	тонн
Алагарский	1676,0	1676,0	1676	1892,0	1721,0	102,7	102,7	150,0	
Арыласский	1546,0	1546,0	1546	1602,0	1588,0	102,7	102,7		
Бахытский	1821,0	1821,0	1821	2194,0	1901,0	104,4	104,4		
Болтогинский	1532,0	1682,0	1532	2079,0	1848,0	120,6	120,6		
Болугурський	2516,0	2516,0	2516	2557,0	2526,0	100,4	100,4		
Кыстанахский	1469,0	1619,0	1469	1767,0	1874,0	127,6	127,6		
Мичудайский	2301,0	2351,0	2301	2305,0	2501,0	108,7	108,7		
Ожундунский	2818,0	2918,0	2818	3051,0	3403,0	120,8	120,8	250,0	200,0
Соловьевский	2202,0	2252,0	2202	2309,0	2516,0	114,3	114,3		
Сылаемский	3591,0	3741,0	3591	3859,0	4266,0	118,8	118,8		
Телейский	1370,0	1420,0	1370	1706,2	1625,9	118,7	118,7		
Хадарский	1642,0	1792,0	1642	2125,0	2101,0	128,0	128,0		
Хатылынский	1731,0	1731,0	1731	2184,0	2004,0	115,8	115,8		80,0
Хайкытский	1430,0	1530,0	1430	2036,0	1769,7	123,8	123,8		
Хоптогинский	3078,0	3078,0	3078	2940,5	3116,0	101,2	101,2		
Чыдырский	2114,0	2114,0	2114	2527,0	2118,0	100,2	100,2		
Чурагчинский	1663,0	1713,0	1663	1342,0	1836,0	110,4	110,4		
Всего по улусу	34 500	35 500	34 500	38 476	38 714,6	112,2	112,2	400	280

Балабан ыйын 12 күнүнээби туругунан улуус үрдүнэн 38714, 6 тонна от отгонно. Сыллаабы былаан 34500 тонна буоллабына 112,2 бырыһыан буолла. 400 тонна (былаан 300) сиилэс 280 тонна сенаж (былаан 200) бэлэмнэннэ.

Кураан күннэр тураннар, отчуттар
түмүктээһингэ күүскэ үлэлээннэр, бары
нэһиликтэр сыллаабы былааннарын
топордулар. Ордук үчүгэйдик

былааннарын 128 бырыһыан толорбут
Хадаар, 127,6 бырыһыаны ылбыт
Кытаанах, 123,8 бырыһыан көрдөрүүлээх
Хайахсыт, 120,8 бырыһыаннаах Одьулуун
үлэлээтилэр. Бу күннэргэ атын улуустарга
а) атыылааһынга дуогабардаспыттар
үлэлэрин түмүктээн эрэглэр.

Марианна ПЕРМЯКОВА,
Тыя хаһаайыстыбатын
управлениетын
кылаабынай агронома

